

GENESIS

3:7-15

Schuld, ontoereikende menselijke bedekking
en Gods belofte van overwinning op
de slang.

GELEZEN UIT

Herziene Statenvertaling

BELUISTER OF BEKIJK

versvoorvers.org/genesis/3-7-15

BELUISTER OF BEKIJK

Inhoud

1	De zondeval en het besef van naaktheid	2 min	4
2	Schaamte, geweten en verantwoordelijkheid	3 min	5
3	Vijgenbladeren en menselijke religie	3 min	6
4	Zonde verbreekt relaties	2 min	7
5	De persoonlijke naam van God	4 min	8
6	Gods vragen als uitnodiging tot belijdenis	4 min	9
7	Excuses, verantwoordelijkheid en genade	5 min	12
8	Eva's bekentenis en de verleider	2 min	14
9	Volwassen verantwoordelijkheid voor zonde	3 min	16
10	Dierenhuiden en bloedverzoening	2 min	18
11	Stierf Adam op de dag van zijn zonde?	3 min	19
12	Plaatsvervanging en het offer van Christus	2 min	20
13	Het oordeel over de slang	5 min	21
14	Vijandschap tussen mens en slang	2 min	24

15	Christus als het Zaad van de vrouw	3 min	25
16	De dwaalleer van het slangenzaad	3 min	26
17	Geestelijke kinderen van God en de duivel	2 min	28
18	Christus verbrijzelt de kop van de slang	2 min	29
19	De gemeente zet Christus' overwinning voort	3 min	30
20	Zwoegen bij geboorte en voedselwinning	3 min	32
21	Verloren heerschappij en moeizame vrucht	2 min	34
22	De schepping wacht op bevrijding	4 min	35
23	De oorsprong van dorens en distels	3 min	37
	Om verder te lezen		38

1

De zondeval en het besef van naaktheid

We gaan opnieuw naar Genesis, hoofdstuk 3. We hebben de eerste zes verzen behandeld. Daarin staat eigenlijk het grootste deel van wat er in dit hoofdstuk gebeurt. Maar in de rest van het hoofdstuk worden uitspraken gedaan die heel belangrijk zijn. Wat er in de eerste zes verzen gebeurde, was natuurlijk dat Eva verzocht werd en eraan toegaf. Ze at van de boom van de kennis van goed en kwaad, waarvan hun verboden was te eten. Een slang zette haar ertoe aan dat te doen. Later in de Schrift blijkt die slang met satan vereenzelvigd te worden. Hier wordt hij niet zo aangeduid. Vervolgens gaf ze ook aan haar man, die bij haar was. Dat kan betekenen dat hij daar op dat moment bij haar stond, bij de boom. Het kan ook gewoon betekenen dat hij bij haar was, dat hij samen met haar in de hof woonde. Hoe dan ook, ook hij maakte de verkeerde keuze en at. Ze zondigden dus allebei.

In vers 7 staat:

Toen werden de ogen van beiden geopend en zij merkten dat zij naakt waren. Zij vlochten vijgenbladeren samen en maakten voor zichzelf schorten.

GENESIS 3:7

Waarom deden ze dat? Aan het einde van hoofdstuk 2, in het allerlaatste vers, lezen we:

En zij waren beiden naakt, Adam en zijn vrouw, maar zij schaamden zich niet.

GENESIS 2:25

Maar nu ze van deze boom hadden gegeten, waren ze blijkbaar wel beschaamd. Ze wilden zich verbergen. Ze waren naakt, maar voelden zich daar niet langer prettig bij. Daarom deden ze wat ze konden om hun naaktheid te bedekken.

2

Schaamte, geweten en verantwoordelijkheid

We zien dit werkelijk terug in de menselijke natuur. Wanneer kleine kinderen geboren worden, kennen ze geen enkel gevoel van schaamte over het feit dat ze op een openbare plek geen kleren aan hebben. Dat geldt ook voor peuters. Wanneer ouders gasten thuis hebben en hun kind volkomen naakt de kamer uit komt, schamen de ouders zich vaak meer dan het kind. Het kind is volkomen onschuldig en heeft totaal niet het besef dat het enig verschil maakt of het naakt is of kleren aan heeft. Er is eenvoudigweg helemaal geen schaamtegevoel.

Maar iedereen die kinderen heeft grootgebracht, weet dat er een moment komt waarop je het kind niet hoeft te leren om zich zedig te gedragen. Uiteindelijk bereiken kinderen vanzelf het punt waarop ze zedig willen zijn. Volgens mij gebeurt dat meestal wanneer ze ongeveer vijf of zes jaar oud zijn, bij sommige kinderen misschien iets eerder. Ze willen zich dan gewoon niet uitkleden waar andere mensen bij zijn. Ze willen dat de deur dicht is wanneer ze in de badkamer zijn en wanneer ze zich wassen. Ze hebben van nature een gevoel van zedigheid, een gevoel van schaamte over het feit dat ze naakt zijn waar andere mensen bij zijn.

Dat is iets interessants. Ik heb me vaak afgevraagd of dat specifieke bewustzijn dat bij een kind ontstaat, misschien het moment aangeeft waarop het de leeftijd bereikt waarop het verantwoordelijk kan worden gehouden. Want dat is beslist de toestand waarin Adam en Eva terecht kwamen. Zodra ze zich bewust werden van goed en kwaad, werden ze zich ervan bewust dat zij niet goed waren. Het teken daarvan was dat ze zich wilden bedekken. Hoewel dit een lichamelijke bedekking van hun lichamelijke naaktheid was, kwam het beslist overeen met wat ze vanbinnen, in hun geweten, voelden. Op dit punt schaamden ze zich, omdat er nu iets was om zich voor te schamen.

Daarvoor waren ze naakt en schaamden ze zich niet. Naakt betekent natuurlijk dat ze volledig blootgesteld waren. Ze konden elkaar zien. God kon hen zien. Er was niets om zich voor te schamen. Ze waren onschuldig. Maar toen ze niet langer onschuldig waren, voelden ze schuld. En schuld gaat natuurlijk altijd gepaard met schaamte. Wanneer je je schuldig of veroordeeld voelt, of wanneer je je schaamt voor iets wat je hebt gedaan, is de natuurlijke neiging dat je het wilt verbergen.

In het verhaal bedekten ze hun lichaam met iets wat als kleding bedoeld was. Maar wij hebben onze eigen manieren om dingen te verbergen: geheimhouding, liegen en zulke dingen. Wanneer we ons schuldig voelen, willen we meestal niet dat mensen ons zien zoals we werkelijk zijn. We bedekken onszelf dan met een of ander excuus.

3

Vijgenbladeren en menselijke religie

Sommigen zijn van mening dat hier in veel gevallen zelfs de oorsprong ligt van de instincten die mensen ertoe hebben gebracht religies te stichten. Religies zijn ongetwijfeld ontstaan doordat de mensen die ze begonnen, aanvoelden dat er een breuk bestond tussen henzelf en het goddelijke, tussen henzelf en hun Schepper of de godheden waarin ze toevallig geloofden. Ze voelden dat ze minderwaardig en onwaardig waren, en dat ze iets moesten doen om voor zichzelf verzoening te bewerken. Er moest iets zijn wat wij konden doen om ervoor te zorgen dat de godheden ons gunstiger gezind zouden zijn. Want we hebben niet het gevoel dat wij in onszelf bezitten wat nodig is om gunstig beoordeeld te worden, omdat we weten dat we zondig zijn.

Iedereen weet dat hij zondig is, totdat hij probeert zichzelf van het tegendeel te overtuigen. Ieder kind dat het punt heeft bereikt waarop het goed en kwaad kent, probeert het kwaad dat het doet voor zijn ouders en anderen verborgen te houden. Zo willen ook volwassenen, wanneer ze zich schuldig voelen tegenover hun Schepper, dat verbergen of, wat waarschijnlijker is, het goedmaken.

Wanneer iemand het punt bereikt waarop hij denkt: „Ik kan me niet voor God verbergen”, denkt hij vervolgens: „Ik moet mezelf bedekken. Ik moet rekening houden met het feit dat ik me niet voor God kan verbergen. Ik moet mezelf op zijn minst fatsoenlijk maken.” Zo hebben mensen religieuze stelsels van goede werken bedacht. Je doet deze werken, brengt deze offers en verricht deze rituelen, en dan stel je God tevreden. En ze doen dat alleen omdat ze een gevoel van schaamte hebben, alleen omdat ze vervreemding van God voelen. Er zou geen neiging bestaan om religieuze gebruiken te bedenken als er niet al eerder een gevoel bestond van scheiding, vervreemding en onwaardigheid om zonder die rituelen en bijzondere religieuze activiteiten voor God te staan.

En zo zou je kunnen zeggen dat Adam en Eva vijgenbladeren aan elkaar naaiden om zich ermee te bedekken. Kun je je voorstellen hoe weinig duurzaam zo'n kledingstuk zou zijn? Het zou nog geen tien wasbeurten doorstaan, of waarschijnlijk zou het zelfs nooit gewassen kunnen worden. Stel je eens voor: bladeren. Heb je ooit geprobeerd bladeren aan elkaar vast te maken met... ik weet niet wat ze als draad gebruikten, maar ze naaiden vijgenbladeren aan elkaar. Het lijkt duidelijk dat die hun doel niet werkelijk bereikten, want toen God door de hof kwam wandelen, verborgen ze zich. En Adam zei:

Ik ben naakt.

Nou, ik dacht dat je jezelf bedekt had, Adam. Ja, nou, het werkte niet echt. Wat Adam door zijn eigen werken in elkaar kon zetten, bedekte hem in Gods ogen niet werkelijk volledig. Daarom verborg hij zich voor God.

4

Zonde verbreekt relaties

Het aantrekken van de kledingstukken van vijgenbladeren symboliseert ongetwijfeld ook de verandering die tussen de man en de vrouw had plaatsgevonden. Hoewel ze samen in dezelfde toestand van zonde terechtgekomen waren, hadden ze allebei een zonde begaan. Je zou kunnen denken dat ze daarin een gevoel van lotsverbondenheid zouden vinden. Toch vervreemdt zonde mensen van andere mensen. We hebben het gevoel dat degene die vroeger welwillend naar ons keek, ons niet meer zal respecteren of liefhebben als die ons ziet zoals ons geweten ons ziet, zoals we werkelijk zijn. Er wordt een barrière opgeworpen, zodat iemand mijn morele naaktheid niet meer kan zien. Het dragen van de vijgenbladeren is dus bijna een zinnebeeld van een barrière die tussen de man en de vrouw was ontstaan. Ze willen niet meer zo open en bloot voor elkaar staan als daarvoor.

En wanneer God dan komt wandelen, verbergen ze zich in de struiken. Het is duidelijk dat de zonde hen ook van God heeft vervreemd. Nu zijn ze werkelijk alleen. Daarvoor waren ze niet alleen. Ze hadden elkaar, ze hadden God, en nu verbreekt hun zonde alle relaties. En het is duidelijk dat de vijgenbladeren niet werkelijk standhielden. Ze bereikten hun doel niet echt, want ze schaamden zich nog steeds voor God.

Zo bereiken menselijke werken hun doel evenmin. Een godsdienst die onze morele schaamte probeert te bedekken door goede, godsdienstige of rituele werken te verrichten, bereikt dat doel niet. Wanneer iemand werkelijk oog in oog met God staat, beseft diegene dat hij, ongeacht wat hij op godsdienstig gebied heeft gedaan, nog steeds niet voldoet. Hij beantwoordt nog steeds niet aan Gods maatstaf. Hij zal zich in de aanwezigheid van de levende God nog steeds schamen.

En dat vinden we hier. In vers 8 staat:

En zij hoorden de stem van de HEERE God, Die in de hof wandelde, bij de wind in de namiddag. Toen verborgen Adam en zijn vrouw zich voor het aangezicht van de HEERE God te midden van de bomen in de hof.

GENESIS 3:8

5

De persoonlijke naam van God

Ik had dit veel eerder in onze lezingen kunnen noemen. Beter laat dan nooit. Valt het je op dat God door het hele verhaal heen, vanaf ongeveer hoofdstuk 2, vers 4, consequent de HEERE God wordt genoemd? Daarvóór, in het eerste hoofdstuk, was het alleen Elohim, God. Nu is het Jahweh Elohim.

Misschien vond deze verandering plaats omdat de mens nu in beeld is. Het woord God klinkt eenvoudigweg als het goddelijke wezen, de Schepper. Dat klinkt nogal onpersoonlijk. Maar Jahweh is een persoonlijke naam van God. En nu er een man en een vrouw zijn die een relatie met God kunnen hebben, merken we dat er op een persoonlijkere manier over God wordt gesproken. In plaats van alleen Elohim is het Jahweh Elohim. Soms wordt de aanduiding HEERE God zo vaak herhaald dat ze bijna overbodig wordt, maar hier wordt er sterk de nadruk op gelegd dat de naam Jahweh is toegevoegd.

Ik heb dit niet eerder genoemd, al wist je het misschien al. Wanneer je in een Engelse Bijbel het woord LORD helemaal in hoofdletters aantreft, maakt de vertaler je daarmee duidelijk dat de naam Jahweh in de Hebreeuwse tekst staat. Men koos het

woord Lord als vertaling van Jahweh en volgde daarmee de werkwijze van de Septuaginta. Toen de Septuaginta het Hebreeuws in het Grieks vertaalde, koos zij het woord Kyrios, het Griekse woord voor Heere. Kyrios was het Griekse woord dat men koos om Jahweh te vertalen.

Toen er vervolgens Engelse vertalingen werden gemaakt en men eveneens een woord in de eigen taal probeerde te bedenken dat hiervoor kon dienen, volgde men eenvoudigweg wat de Septuaginta had gedaan en nam men het Engelse woord Lord. Maar er is meer dan één Hebreeuws woord dat Heere betekent. Wanneer de vertalers je duidelijk wilden maken dat Jahweh in de Hebreeuwse tekst staat — eigenlijk is het niet werkelijk het woord Jahweh; het is het tetragram, de vier letters JHWH — vertaalden onze Bijbels die goddelijke naam met een hoofdletter L, een hoofdletter O, een hoofdletter R en een hoofdletter D, dus helemaal in hoofdletters.

Als je nu het woord Lord tegenkomt en het niet helemaal in hoofdletters staat, is het een ander Hebreeuws woord. In de tekst is dat Adonai. Adonai is in het Hebreeuws het gewone woord voor Heer of Meester. Soms wordt God aangeduid als Adonai, Meester. Andere keren wordt Hij aangeduid met Zijn eigennaam, Yahweh. Hier hebben we de combinatie van Yahweh en Elohim, HEERE God. Dat even terzijde, maar in dit hele gedeelte, vanaf hoofdstuk 2, vers 4 tot waar we nu zijn, lijkt God consequent te worden aangeduid als Yahweh Elohim, de HEERE God. Nu is het niet duidelijk of dit het tijdstip van de dag was waarop ze gewend waren met God in de hof te wandelen. Het lijkt mogelijk dat ze een vaste afspraak met God hadden. De Engelse vertaling waarvan de spreker uitgaat, heeft hier „in de koelte van de dag”. Hij stelt zich daarom voor dat God en de mensen, wanneer de zon lager stond en het koeler werd, op het aangenaamste moment van de dag wandelden en gemeenschap met elkaar hadden. En dus komt God hier aan, mogelijk voor Zijn vaste afspraak met hen.

6

Gods vragen als uitnodiging tot belijdenis

Toen riep Yahweh Elohim, de HEERE God, Adam en zei tegen hem:

Waar ben je?

Nu zou je denken dat God zulke vragen niet hoeft te stellen. Een van de dingen die we later in de Schrift over God leren — we zijn daar hier nog niet echt mee in aanraking gekomen, maar we hadden het hieruit kunnen afleiden — is dat God werkelijk alles weet. Hij is alwetend. Hij hoeft door de mens nergens over te worden ingelicht, en toch vraagt Hij de mens soms om informatie.

Hij zegt:

Adam, waar ben je?

Hij zei niet: ‘Adam, wat doe je daar in de struiken?’ Hij zei:

Waar ben je?

Zo zien we Hem in het volgende hoofdstuk ook met Kaïn spreken, nadat Kaïn zijn broer Abel heeft gedood. God komt naar Kaïn en zegt:

En de HEERE zei tegen Kaïn: Waar is Abel, uw broer? En hij zei: Ik weet het niet; ben ik de hoeder van mijn broer?

GENESIS 4:9

We moeten beseffen dat God, wanneer Hij zulke vragen stelt, niet werkelijk op zoek is naar informatie. Hij probeert een belijdenis uit te lokken. In plaats van met een beschuldiging te komen, komt Hij met een uitnodiging om te bekennen.

Adam, waar ben je?

Adam had kunnen zeggen: ‘Ik verberg me omdat ik gezondigd heb. Ik ben U ongehoorzaam geweest.’ Dat zou een volledige bekentenis zijn geweest. Adam legde geen volledige bekentenis af. Vooral Adam is hier degene die spreekt. We lezen eigenlijk niet dat Eva iets zegt. In zekere zin is dit typerend voor kinderlijke onschuld. Ze zijn niet meer onschuldig, maar ze zijn nog wel als kinderen. Het zijn volwassen mensen. Ze hebben geen proces van opgroeien doorgemaakt. Ze zijn volwassen geschapen, maar ze zijn zo naïef als kinderen.

God zegt:

Adam, waar ben je?

Adam zei:

En hij zei: Ik hoorde Uw stem in de hof en ik werd bevreesd, want ik ben naakt; daarom verborg ik mij.

GENESIS 3:10

Hij is er niet erg goed in om verborgen te houden wat er aan de hand is. Hij belijdt zijn zonde niet, maar laat onbedoeld wel blijken dat hij iets verkeerd heeft gedaan, omdat hij naakt was. Hij bekent dat hij naakt was, maar hij bekent niet dat het zonde was. Hij zegt alleen: 'Ik verkeer in deze toestand.' Dat verraadde natuurlijk meteen dat hij gezondigd had. Maar hij zegt het niet ronduit.

De HEERE zei:

Wie heeft je verteld dat je naakt was?

Dat is iets waarvan je je eigenlijk niet bewust hoort te zijn. Als je niet gezondigd had, zou je het niet weten en er niet over nadenken. Er zou volledige openheid zijn tussen jou en Mij, en tussen jou en je vrouw. Er zou volledige openheid zijn, tenzij er schuld was, tenzij er schaamte was. Iemand moet je verteld hebben dat je naakt was.

Daar doet God alsof Hij van niets weet. Uiteraard is daar niemand die hem verteld kan hebben dat hij naakt was.

Wie heeft je verteld dat je naakt was?

Dat is een retorische vraag. De gedachte is: 'Je bent daar zelf achter gekomen, nietwaar? En hoe is dat gebeurd?' Adam wist dat hij die vraag moest beantwoorden. Maar God zegt:

En Hij zei: Wie heeft u verteld dat u naakt bent? Hebt u van die boom gegeten waarvan Ik u geboden had daar niet van te eten?

GENESIS 3:11

Opnieuw zegt God niet: 'Je hebt van de boom gegeten.' Hij had hem kunnen beschuldigen, maar Hij probeert de man nog steeds tot een volledige bekentenis te brengen.

De man was nog lang niet ver genoeg gegaan om zijn zonde werkelijk te belijden. Daarom stelt God het rechtstreeks aan de orde: ‘Heb je gezondigd? Heb je gegeten van de boom waarvan Ik je geboden had niet te eten? Laten we hier een duidelijk, rechtstreeks antwoord op krijgen.’ En hoewel Adam het bekent, probeert hij zijn bekentenis toch af te zwakken. Hij zegt:

7

Excuses, verantwoordelijkheid en genade

Toen zei Adam: De vrouw die U gaf om bij mij te zijn, die heeft mij van die boom gegeven en ik heb ervan gegeten.

GENESIS 3:12

Aan het einde van zijn lange zin bekent hij: ‘Ja, ik heb gegeten.’ Waar het op neerkomt is: ‘Ja, ik heb gezondigd.’ Maar er zijn hier heel wat verzachtende omstandigheden. ‘Het was niet mijn idee. Ik kreeg het van mijn vrouw. En nu ik erover nadenk: ik kreeg haar van U.’ Het lijkt dus alsof er heel wat andere verantwoordelijke partijen in beeld komen voordat zijn zonde aan de orde hoeft te komen. ‘Ik heb inderdaad gegeten, maar het is de vrouw die U mij gegeven hebt. Ik heb niet eens om haar gevraagd, en ik heb haar niet om de vrucht gevraagd. Ik werd door mijn vrouw verleid.’

In zekere zin zegt hij: „God, U bent Degene Die de oorspronkelijke fout heeft gemaakt door deze verleiding in mijn leven te plaatsen.” Er zijn mensen die zich beslist niet erg schuldig voelen over hun zonden. Ze denken dat ze zo geboren zijn, en dus is het Gods schuld. Heb je ooit mensen horen beweren dat ze geboren zijn zoals ze zijn? Dat kan zoiets eenvoudigs zijn als: „Ik ben Iers; natuurlijk heb ik een opvliegend karakter.” Of: „Ik ben homoseksueel geboren.” Of: „Ik ben als alcoholist geboren.” Of: „Ik ben nu eenmaal zo geboren, dus het spreekt vanzelf dat ik niet om mijn gedrag heb gevraagd.”

Er zit waarheid in het feit dat we niet vragen om wat we meekrijgen. De uitrusting die we bij onze geboorte meekrijgen, brengt vaak bepaalde uitdagingen met zich mee.

Persoonlijk denk ik niet dat iemand homoseksueel geboren wordt. Maar ik denk wel dat sommige mensen misschien geboren worden met een grotere vatbaarheid voor die zonde dan andere mensen. Ik denk niet dat iemand als alcoholist geboren wordt. Maar

ik geloof wel dat sommige mensen, door iets genetisch of eenvoudigweg door het gezin waarin ze opgroeien, zonder dat ze ervoor gekozen hebben daarin op te groeien, zo beïnvloed kunnen worden dat ze gemakkelijker bezwijken voor de verleiding tot dronkenschap. Ongetwijfeld moeten Ieren soms een zwaardere strijd voeren tegen hun opvliegendheid dan anderen, zoals Koreanen of andere Aziaten die rustiger zijn. Er zijn beslist culturele en zelfs raciale factoren, en misschien genetische factoren, waardoor sommige mensen van meet af aan met meer uitdagingen te maken hebben. Je zou kunnen zeggen dat God Degene is Die hen in die positie heeft geplaatst.

Alles wat Adam zei, is waar, maar niet relevant voor de vraag. Want de vraag is niet hoeveel uitdagingen je moest overwinnen. De vraag is niet hoeveel mensen er als tussenschakel tussen jou en je zonde stonden. De vraag is: wat heb jij gedaan? Ik zal Eva later behandelen, maar Ik vroeg jou:

Heb je Mij ongehoorzaamd?

Er is nooit een moment waarop we kunnen zeggen: „Ik zondig omdat ik nu eenmaal zo ben opgevoed, omdat dit de genetische uitrusting is die ik bij mijn geboorte heb meegekregen, of vanwege mijn afkomst.” Al die uitspraken zouden werkelijk waar kunnen zijn, maar ze leveren nog altijd geen excuus op, want we hadden nog altijd kunnen gehoorzamen.

Je zou kunnen zeggen: „Dat kunnen we niet, omdat we gevallen zijn. We worden met een gevallen natuur geboren. We hebben deze zondige natuur. We kunnen geen heilig leven leiden.” We kunnen in eigen kracht geen heilig leven leiden. Dat is een feit. Maar zolang we jonge kinderen zijn, geloof ik niet dat God ons verantwoordelijk houdt voor onze tekortkomingen. Want als kleine kinderen hebben we werkelijk geen kennis van goed en kwaad. We hebben daarvan niet zo’n volwassen begrip dat het ons, naar mijn mening, volledig verantwoordelijk maakt voor onze daden.

Maar wanneer we het stadium bereiken waarop we kennis hebben van goed en kwaad, zijn we ook in een stadium waarin we Gods genade zouden kunnen zoeken, als we ervan weten. Sommige mensen weten er niet van. Maar het punt is dat we door Gods genade zowel kracht kunnen ontvangen om onze verleidingen te overwinnen, als vergeving kunnen ontvangen wanneer we vallen.

God kent ons maaksel. Zoals er in Psalm 103 staat:

Want Híj weet wat voor maaksel wij zijn en blijft bedenken dat wij stof zijn.

PSALMEN 103:14

Hij weet dat we met uitdagingen te maken hebben. Hij weet dat we zwak zijn, en blijkbaar is Hij zelfs niet buitengewoon boos over onze zwakheid. We zien hier niet dat God ontzettend kwaad wordt op Adam. God wist wat Adam had gedaan voordat Hij zelfs maar verscheen om dit gesprek te voeren, en God lijkt niet boos te zijn. Hij zegt:

En de HEERE God riep Adam en zei tegen hem: Waar bent u? En hij zei: Ik hoorde Uw stem in de hof en ik werd bevreesd, want ik ben naakt; daarom verborg ik mij. En Hij zei: Wie heeft u verteld dat u naakt bent? Hebt u van die boom gegeten waarvan Ik u geboden had daar niet van te eten?

GENESIS 3:9-11

Wanneer Adam uiteindelijk zegt:

Ja, ik heb tegen U gezondigd, barst God daar niet woedend over uit. In plaats daarvan wendt Hij Zich tot de vrouw en zegt:

Waarom heb je dit dan gedaan?

Hij wendt Zich tot de vrouw omdat Adam erop had gewezen dat de vrouw een tussenschakel was bij de verleiding. God zal met Adam afrekenen, maar nu Eva's verantwoordelijkheid ter sprake is gekomen, wendt God Zich tot Eva.

8

Eva's bekentenis en de verleider

De Heere God zei tegen de vrouw:

Wat heb je gedaan?

De vrouw zei:

En de HEERE God zei tegen de vrouw: Wat hebt u daar gedaan!
En de vrouw zei: De slang heeft mij bedrogen en ik heb
ervan gegeten.

GENESIS 3:13

Dus ook zij bekende het. Ze zei:

Ik ben misleid, en ook dat was waar. De Bijbel bevestigt ook dat zij misleid was. Adam en Eva logen hierover niet tegen God. Maar ze formuleerden hun aarzelende bekentenissen wel zo dat ze allereerst de verzachtende omstandigheden naar voren brachten.

De slang heeft mij bedrogen en ik heb ervan gegeten.

GENESIS 3:13

Dat is vaak waar. Dat is wat de duivel doet:

En de grote draak werd neergeworpen, namelijk de oude slang, die duivel en satan genoemd wordt, die de hele wereld misleidt. Hij werd neergeworpen op de aarde en zijn engelen werden met hem neergeworpen.

OPENBARING 12:9

Wanneer we onze zonden belijden, is het vaak waar dat de duivel ons misleid heeft. Maar wanneer we daarmee tot God komen, kunnen we er maar beter voor zorgen dat we niet de duivel tussen ons en God in plaatsen als degene die verantwoordelijk is. God wist van de duivel. God heeft de duivel geschapen. De duivel staat net zo goed onder Gods nauwlettend toezicht als ieder mens. God kent de dingen die ons tot zonde beïnvloeden: de mensen en de duivel.

Het is inderdaad waar dat God Degene is Die deze invloeden in ons leven heeft geplaatst. God heeft de vrouw in het leven van de man geplaatst. God heeft de slang in de hof geplaatst. Wie denk je dat de slang daar heeft neergezet, als God het niet was?

God heeft die slang geschapen. Er wordt ons in vers 1 van hoofdstuk 3 zelfs uitdrukkelijk gezegd:

De slang nu was de listigste onder alle dieren van het veld, die de HEERE God gemaakt had; en hij zei tegen de vrouw: Is het echt zo dat God gezegd heeft: U mag niet eten van alle bomen in de hof?

GENESIS 3:1

In de Engelse vertaling waarvan de spreker uitgaat, zou de vergelijking zo kunnen worden gelezen dat de slang niet behoort tot de dieren die geschapen waren. Maar hij denkt dat die formulering inclusief moet worden opgevat. Van alle schepselen die de Heere God had gemaakt, was de slang het sluwst, sluwer dan alle andere.

9

Volwassen verantwoordelijkheid voor zonde

De slang was daar in opdracht van God. God wilde dat de man en de vrouw op de proef werden gesteld. Het is dus nogal irrelevant om te pleiten: „God, ik zondigde omdat er een verzoeking was, omdat ik misleid werd, omdat iemand die dicht bij mij stond erop aandrong.” Ja, wanneer we verzocht worden, gebeurt dat vaak door zulke middelen. Maar zo werkt verzoeking nu eenmaal. Verzoeking is een beproeving die we geacht worden, of op zijn minst verplicht zijn, te doorstaan. Wanneer we die niet doorstaan, moeten we eerlijk voor de dag komen en zeggen: „Ik heb gefaald. Ik ga me niet richten op de mensen of invloeden die ervoor zorgden dat ik zwak was. Ik zeg alleen dat ik het beter had moeten doen. Ik had gebruik kunnen maken van de genade van God, maar dat heb ik niet gedaan. Ik had God kunnen zoeken in het uur van de verzoeking en kracht en genade kunnen ontvangen om geholpen te worden op het moment dat ik die nodig had. Dat was beschikbaar en ik heb er geen gebruik van gemaakt, dus ik ga de verantwoordelijkheid op me nemen.”

Dit is geen kruiperigheid. Dit is gewoon volwassen zijn en verantwoordelijkheid nemen. Een volwassen persoon is iemand die zegt: „Ik ben degene die de fout heeft gemaakt. Hier houdt het afschuiven van de verantwoordelijkheid op.” Welke president

had dat bordje op zijn bureau? Truman had dat kleine bordje op zijn bureau toen hij president was: „Hier houdt het afschuiven van de verantwoordelijkheid op.” Het verwees uiteraard naar het afschuiven van de verantwoordelijkheid. Mensen schuiven de verantwoordelijkheid af. Ze schuiven die door naar iemand anders.

We hebben presidenten gehad, en misschien hebben we er zelfs nu een, die bereid zijn te zeggen: „Het gaat slecht, maar dat is niet mijn schuld. Het is de schuld van die persoon, van deze generaal, van deze persoon die aan het hoofd van BP staat. Het is de schuld van iemand anders, niet van mij.” In sommige gevallen kan dat een ware uitspraak zijn. Maar de man die de leiding heeft, is degene die volwassen moet zijn en verantwoordelijkheid moet nemen. Hij moet zeggen: „De verantwoordelijkheid kan niet verder worden geschoven dan dit bureau. Wanneer de verantwoordelijkheid bij mij voor de deur wordt gelegd, zal ik die niet aan iemand anders doorschuiven alsof ze niet van mij is.”

Zo moeten wij zijn wanneer we zondigen. We moeten er gewoon volwassen mee omgaan. „Ik heb gezondigd. Ik heb het verkeerde gedaan. Laten we dit nu in orde brengen.” Wanneer je je zonde belijdt, wat staat er dan in 1 Johannes 1:9?

Als wij onze zonden belijden: Hij is getrouw en rechtvaardig om ons de zonden te vergeven en ons te reinigen van alle ongerechtigheid.

1 JOHANNES 1:9

Zo is God.

Het lijkt erop dat God Adam en Eva hier misschien inderdaad heeft vergeven. Ze kwamen met tegenzin tot hun belijdenissen, maar uiteindelijk kwamen die eruit. Ik zeg dat het mogelijk is dat God hen vergaf, hoewel we Hem wel horen spreken over de gevolgen voor het menselijk leven die door hun zonde zullen ontstaan.

10

Dierenhuiden en bloedverzoening

Natuurlijk is er dat bekende korte gedeelte waarin staat dat God bedekkingen maakte van dierenhuiden en hen daarmee bekleedde. Vers 21 zegt:

En de HEERE God maakte voor Adam en voor zijn vrouw kleren van huiden en kleetde hen daarmee.

GENESIS 3:21

Daarmee worden natuurlijk dierenhuiden bedoeld, huiden dus.

Dit maakt heel duidelijk dat wat zij ook hadden gedaan om hun eigen naaktheid te bedekken, niet echt werkte. God zegt: „Ik kan dat verhelpen, maar dan zal er een dier moeten sterven. Er zal hier bloed moeten worden vergoten om deze zonde te bedekken.”

God moest dus een paar dieren doden, hun huiden nemen en Adam en Eva daarmee bekleden. Toen waren hun schuld en schaamte afdoende bedekt. Dit zou de eerste aanwijzing in de Bijbel zijn van bloedverzoening: wanneer wij zondigen, moet er iemand sterven, anders moeten wij misschien zelf sterven. Wij kunnen voor onze zonden sterven, of iemand anders kan in onze plaats voor onze zonden sterven.

Hier moet iets belangrijks worden opgemerkt. God had tegen Adam gezegd:

Op de dag dat je ervan eet, ga je dood.

Dit was die dag. Stierf Adam? Het lijkt er niet op dat Adam op deze dag stierf. We lezen in hoofdstuk 5 zelfs dat Adam na dit moment nog honderden jaren leefde. Toen hij 130 jaar oud was, kreeg hij een zoon die Seth heette, en daarna leefde hij nog 800 jaar. Adam leefde bijna duizend jaar: 930 jaar.

Wat betekent dit dan?

11

Stierf Adam op de dag van zijn zonde?

„Op de dag dat je ervan eet, ga je dood.” De manier waarop de klassieke, naar ik aanneem augustiniaanse theologie dit heeft beschreven, is dat Adam geestelijk stierf. Paulus zegt in Efeze hoofdstuk 2 dat wij, voordat we bekeerd waren, dood waren door overtredingen en zonden. De augustiniaanse theologie lijkt dat zo op te vatten dat wij geestelijk dood waren.

Sommige mensen zeggen: „Hoe zou je dat anders kunnen opvatten? Dood door overtredingen en zonden, is dat niet geestelijk dood?” Dat zou kunnen. Het is niet duidelijk dat dit zo is. Dood zijn in zonden: de term „dood” betekent in de Schrift vaak dat iemand gedoemd is te sterven. In onze zonden waren wij ten dode opgeschreven. Wij zaten in de dodencel. Wij waren zo goed als dood. Het woord „dood” betekent in de Bijbel vaak „zo goed als dood”.

Er zijn bijvoorbeeld twee passages, één in Hebreeën 11 en één in Romeinen 4, die spreken over Abraham in de tijd dat God beloofde dat hij en Sara een kind zouden krijgen. Ik geloof dat het in Romeinen 4 is waar staat:

In Romeinen 4:19 wordt Abrahams lichaam in de Engelse vertaling waarvan de spreker uitgaat als „reeds gestorven” aangeduid.

toen de belofte werd gegeven. Maar Hebreeën, dat in hoofdstuk 11 over hetzelfde verhaal spreekt, zegt dat hij

In Hebreeën 11:12 wordt over dezelfde situatie in de Engelse vertaling waarvan de spreker uitgaat gezegd dat Abraham „zo goed als dood” was wat het verwekken van kinderen betreft.

wat het verwekken van kinderen betreft. We zien dus dat de metafoor van de dood vaak alleen betekent dat je er niet beter aan toe bent dan wanneer je dood zou zijn. Over de verloren zoon wordt gezegd dat hij dood was, maar weer levend was toen hij terugkeerde naar het huis van zijn vader. Hij was dood voor zijn vader; hij was van hem vervreemd.

Veel mensen menen dat Paulus, toen hij zei dat wij dood waren door overtredingen en zonden, bedoelde dat wij geboren waren met een toestand die wij van Adam hadden geërfd, en dat Adam deze toestand van geestelijke dood verkreeg op de dag dat hij van de vrucht at. Dat zou waar kunnen zijn, maar de Bijbel zegt ons dat niet. Het is eenvoudigweg één manier om te proberen wat God zei in overeenstemming te brengen met het feit dat Adam die dag niet lichamelijk stierf:

De dag dat je ervan eet, ga je dood.

Het lijkt mij dat er ten minste één andere mogelijke verklaring is. God zei:

Op de dag dat je ervan eet, zul je sterven.

Maar er is een onderliggende gedachte: of misschien kan iemand anders in jouw plaats sterven. Er moet een terechtstelling plaatsvinden. Voor jouw zonden moet met bloed worden betaald. Als je ervan eet, zul je sterven, hetzij zelf, hetzij door middel van een plaatsvervanger.

12

Plaatsvervanging en het offer van Christus

In zekere zin wordt er gezegd dat wij stierven toen Christus in onze plaats stierf, omdat Hij onze plaats innam. Wij stierven in Hem; wij stonden op in Hem, in onze Plaatsvervanger. Hij stierf; wij stierven in Hem, omdat Hij onze plaats innam. Deze dieren, die werden gedood om de naaktheid van Adam en Eva te bedekken, stierven, zouden we kunnen zeggen, in de plaats van Adam en Eva. De straf werd die dag voltrokken en niet op een latere dag. Maar er werd toegestaan dat een plaatsvervanger de plaats van Adam kon innemen, en een plaatsvervanger de plaats van Eva. In dit geval waren dat dieren.

Hiermee beginnen duizenden jaren van religieus gedrag dat vooruitwijst naar de verzoening van Christus. In het Oude Testament zien we telkens weer dat rechtvaardige mensen lammeren als offers brachten. Natuurlijk deden zelfs heidenen dat soort dingen. Zelfs de heidenen wisten dat zij offers moesten brengen. Hoe komt het dat zelfs voordat God Zich aan Abraham openbaarde, of voordat God de wet aan Mozes gaf, ook heidense samenlevingen die geen contact met Abraham of Mozes

hadden, in hun godsdiensten offers aan hun goden brachten? Sommigen van hen waren in hun gebruiken zo verdorven dat zij maagden in de vulkaan offerden, of mensenoffers brachten.

Maar het punt is dat alle samenlevingen sinds de tijd van Adam kennelijk hebben geweten dat verzoening voor zonde vereist dat óf jij sterft, óf iemand in jouw plaats sterft — iets of iemand. Er moet een plaatsvervanger zijn. Anders, als er geen plaatsvervanger is, moet je het zelf doen. Adam en Eva zouden die dag hebben moeten sterven, geloof ik, als God geen plaatsvervangende verzoening had verschaft door middel van de dieren die de huiden voor hun kledingstukken leverden. Die wezen natuurlijk vooruit naar het uiteindelijke offer van Christus, het Lam van God

De volgende dag zag Johannes Jezus naar zich toe komen en hij zei: Zie het Lam van God, Dat de zonde van de wereld wegneemt!

JOHANNES 1:29

De bedekking voor de zonde die de mens voor zichzelf had gemaakt, was dus beslist in het geheel niet toereikend. Maar deze bedekking, waarin God door het vergieten van bloed voorziet, is het middel tegen de schaamte van de naaktheid die ontstaat door onze schuld en door onze zonde.

13

Het oordeel over de slang

Nu zei Eva, weet je nog:

En de HEERE God zei tegen de vrouw: Wat hebt u daar gedaan!
En de vrouw zei: De slang heeft mij bedrogen en ik heb ervan gegeten.

GENESIS 3:13

Toen wendde God Zich dus tot de slang. Hij had eerst tot Adam gesproken en daarna tot Eva. Adam had Eva genoemd, dus sprak God tot Eva, en Eva noemde de slang. Daarom spreekt God tot de slang. Vervolgens zal Hij tot Eva spreken en daarna tot

Adam. Hij zal hen in omgekeerde volgorde aanspreken.

Bij de slang houdt het afschuiven van de verantwoordelijkheid voor hen werkelijk op. Zij hadden zelf verantwoordelijkheid moeten nemen, maar ze schoven die af. Adam schoof haar af op Eva; Eva schoof haar af op de slang. De slang had werkelijk zijn aandeel in dit verhaal. Daarom zal God de slang vertellen wat hem ten deel zal vallen. Vervolgens zal Eva worden verteld wat haar ten deel zal vallen, en daarna Adam wat hem ten deel zal vallen.

De Heere God zei in vers 14 tegen de slang:

Toen zei de HEERE God tegen de slang: Omdat u dit gedaan hebt, bent u vervloekt onder al het vee en onder alle dieren van het veld! Op uw buik zult u gaan en stof zult u eten, al de dagen van uw leven.

GENESIS 3:14

Vervolgens staat er in vers 15:

En Ik zal vijandschap teweegbrengen tussen u en de vrouw, en tussen uw nageslacht en haar Nageslacht; Dat zal u de kop vermorzelen, en u zult Het de hiel vermorzelen.

GENESIS 3:15

Dat de slang meer vervloekt werd dan alle andere dieren, meer dan het vee enzovoort, werd door een student opgevat als een aanwijzing dat alle dieren in zekere zin vervloekt zijn, maar de slang meer dan de andere. Dat is waarschijnlijk waar, omdat de hele schepping onder een vloek kwam, zoals we zullen zien. Zelfs het plantenleven, zelfs de aardbodem kwam onder een vloek. God vervloekte de aardbodem, zoals we verderop in dit hoofdstuk lezen. De schepping zelf kwam door Adam onder een vloek.

Dat lijkt eigenlijk niet erg eerlijk. Dat de slang onder een vloek komt, lijkt in zekere zin wel eerlijk. De slang was medeplichtig aan de misdaad, al zou je kunnen zeggen dat het niet erg eerlijk lijkt tegenover latere generaties slangen, die in deze zaak geen keuze hadden. Zij moeten op hun buik voortgaan. Maar we moeten de dingen in perspectief zien. We hebben te veel Bambi-films gezien.

Je weet wel, waardoor we denken dat dieren menselijke persoonlijkheden hebben en zulke dingen. Ik denk niet dat een slang die uit een slangenei komt enig besef heeft van: „Verdorie, ik lig op mijn buik. Waarom moet ik op mijn buik voortgaan? Waarom moet ik zo lijden? Al die andere dieren lijken poten te hebben, en ik moet op mijn buik voortgaan.” De slang ervaart hierdoor subjectief geen lijden. Het is een zinnebeeld voor degenen die ernaar kijken. Wanneer alle latere generaties de slang op haar buik zien, worden ze eraan herinnerd dat dit schepsel een rol heeft gespeeld bij de zondeval van de mens, of althans een van haar voorouders. Maar de slang lijdt niet persoonlijk meer dan andere dieren doordat ze op haar buik ligt. Het feit dat ze over de grond kruipt, is zinnebeeldig. Het is symbolisch. Het herinnert ons eraan dat een schepsel dat zich aan satan overgeeft om als werktuig van satan te dienen, moet verwachten dat het onder het oordeel van God diep vernederd wordt.

Bedenk dat Jezus zei:

En wie een van deze kleinen, die in Mij geloven, doet struikelen, het zou beter voor hem zijn dat er een molensteen om zijn hals werd gedaan en hij in de zee geworpen werd.

MARKUS 9:42

De slang had als werktuig van satan deze gelovigen ten val gebracht, en een zwaar oordeel was daarom beslist op zijn plaats. Dat de hele soort de tekenen van die vloek draagt, wordt voor alle latere generaties mensen een voortdurend aanschouwelijk hulpmiddel, dat hen eraan herinnert dat wij gevallen zijn. Dat schepsel zien we op elk continent. Overal waar wij zijn, zijn slangen, behalve op Antarctica. En daar zijn geen mensen om ernaar te kijken, behalve onderzoekers. Daar heb je zeelipaarden. Die zijn erger dan slangen. Maar het punt is dat er in het dierenrijk voortdurend iets is wat ons eraan herinnert dat dit schepsel meer dan andere dieren de schande draagt.

14

Vijandschap tussen mens en slang

Alle dieren hebben de vloek ondergaan. De hele schepping is onder een vloek gekomen, maar de slang meer dan de andere dieren, doordat ze een blijvende herinnering wordt aan de schandelijke gebeurtenis die heeft plaatsgevonden. En Hij zegt dat er vijandschap zal zijn tussen de vrouw en de slang. Dat is doorgaans inderdaad zo geweest. Veel slangen en veel slangensoorten zijn ongevaarlijk, en sommige mensen houden van slangen. Ik houd eigenlijk wel van slangen. Mijn dochters vonden het altijd leuk om op ons terrein slangen te zoeken en ermee te spelen, maar dat waren geen gevaarlijke slangen. Over het algemeen zijn veel slangen dodelijk. Zelfs de niet-dodelijke slangen worden door veel mensen eenvoudigweg weerzinwekkend gevonden. Bij veel mensen is er bijna sprake van een instinct. Ze krijgen er gewoon de kriebels van. Ik weet niet precies waarom. Ik vind slangen best aantrekkelijke dieren om naar te kijken, maar ik ben dan ook een man. Het zijn de vrouw en de slang die een probleem met elkaar hebben:

Ik zal vijandschap teweegbrengen tussen jou en de vrouw.

Hoewel er uitzonderingen zijn en er vrouwen zijn die geen last hebben van slangen, komt het vaak voor dat slangen om bijna onverklaarbare redenen met afkeer en minachting worden bekeken, zowel door mannen als door vrouwen, en waarschijnlijk vaker door vrouwen dan door mannen. Dat komt ongetwijfeld doordat bekend is dat veel slangen dodelijk zijn. Die slang in de hof was dodelijk. Zoals Jezus in Johannes acht, vers vierenveertig zei:

U bent uit uw vader de duivel, en wilt de begeerten van uw vader doen; die was een mensenmoordenaar van het begin af, en staat niet in de waarheid, want er is in hem geen waarheid. Wanneer hij de leugen spreekt, spreekt hij vanuit wat van hemzelf is, want hij is een leugenaar en de vader van de leugen.

JOHANNES 8:44

en:

Jullie hebben de duivel als vader. Hij was vanaf het begin een moordenaar.

Dit is een dodelijke slang, en daarom zouden slangen vanaf dit moment, laten we zeggen, een moeizame verhouding met mensen hebben, en vooral met vrouwen.

15

Christus als het Zaad van de vrouw

Maar hier in vers 15 staat een bijzondere voorzegging die altijd, althans door christenen, als een profetie over Christus is gezien. Dat is het laatste deel van vers 15, waar niet alleen staat dat God vijandschap zou stellen tussen de slang en de vrouw, maar ook tussen:

En Ik zal vijandschap teweegbrengen tussen u en de vrouw, en tussen uw nageslacht en haar Nageslacht; Dat zal u de kop vermorzelen, en u zult Het de hiel vermorzelen.

GENESIS 3:15

dat wil zeggen, het zaad van de slang, en:

haar nakomeling.

De New King James heeft in het tweede geval „Seed” met een hoofdletter S geschreven, omdat de vertalers van de New King James geloven dat dit naar Christus verwijst. Ik denk dat ze waarschijnlijk gelijk hebben. Christenen hebben het meestal zo opgevat.

In het Hebreeuws worden geen hoofdletters gebruikt, dus de hoofdletter S in het Engels is eenvoudigweg een keuze waarmee een vertaler laat blijken hoe hij over de betekenis hiervan denkt: dat dit een verwijzing naar Christus is. Hij is het Zaad van de vrouw. In zekere zin is het zelfs vreemd om de uitdrukking „het zaad van een vrouw” te gebruiken. Want hoewel nakomelingen in de Bijbel vaak zaad worden genoemd, zijn ze altijd het zaad van hun vader, omdat zaad als identiek aan menselijk sperma wordt beschouwd. In feite is in het Grieks — dit is in het Hebreeuws geschreven, maar in de Griekse taal — het gewone woord voor zaad sperma. Ons woord „sperma” komt van het Griekse woord voor zaad.

De Bijbel spreekt altijd, overal behalve hier, over het zaad van Abraham, het zaad van David, het zaad van Jakob of het zaad van een bepaalde man. Hij spreekt nooit over het zaad van een bepaalde vrouw, want vrouwen hebben een eikel, maar ze hebben geen zaad. Daarom is het een bizarre, vreemde formulering om te zeggen:

„Ik zal vijandschap teweegbrengen tussen jouw nageslacht, het zaad van de slang, en het nageslacht van de vrouw.” Maar als we begrijpen dat Jezus uit een maagd geboren is en dat Hij niet het zaad van enige man is, dan moet Hij, als Hij iemands zaad is, wel het Zaad van de vrouw zijn. Hij heeft alleen een vrouwelijke ouder, geen mannelijke ouder. Velen zijn van mening geweest dat dit hier wordt geïmpliceerd door naar Jezus te verwijzen als het zaad van de vrouw. Maar er is vijandschap tussen het zaad van de slang en het zaad van de vrouw. Laten we, zoals velen doen, aannemen dat het zaad van de vrouw Christus is. Er is dus vijandschap tussen Christus en het zaad van de slang.

Wie is het zaad van de slang? Wie is het nageslacht van satan? Ik citeerde zojuist Johannes acht, vers vierenveertig. Jezus zei tegen de mensen die zich tegen Hem verzetten:

U bent uit uw vader de duivel, en wilt de begeerten van uw vader doen; die was een mensenmoordenaar van het begin af, en staat niet in de waarheid, want er is in hem geen waarheid. Wanneer hij de leugen spreekt, spreekt hij vanuit wat van hemzelf is, want hij is een leugenaar en de vader van de leugen.

JOHANNES 8:44

Zij zouden dan als het nageslacht van de slang worden beschouwd.

16

De dwaalleer van het slangenzaad

Ik wil je misschien wijzen op een ketterij die niet bepaald zeldzaam is. Je zou die kunnen tegenkomen, dus kan ik je er net zo goed voor waarschuwen. Er is een leer die wordt onderwezen door bepaalde randgroepen die zichzelf christelijk noemen. Die wordt de leer van het slangenzaad genoemd. De meeste mensen die deze leer

tegenwoordig aanhangen, zijn blanke supremacisten, neonazi's en skinheadachtige mensen, maar niet allemaal. Er was een pinksterbeweging die de Latter Rain Movement heette. Een van de voornaamste leraren daarin was een man die William Branham heette, en ook hij onderwees de leer van het slangenzaad.

Deze leer houdt in dat de zonde van Eva was dat ze seksuele omgang met de slang had en zwanger werd. De leer houdt in dat Kaïn daaruit voortkwam, en we lezen in 1 Johannes, hoofdstuk 3, dat Kaïn uit de boze was. Wat mij betreft is dit een volkomen dwaze leer. Laat me je de Schrifttekst in 1 Johannes laten zien die ze gebruiken. In 1 Johannes, hoofdstuk 3, vers 11 en 12, staat:

Want dit is de boodschap die u vanaf het begin gehoord hebt, dat wij elkaar moeten liefhebben; niet zoals Kaïn: hij was uit de boze en sloeg zijn broer dood. En waarom sloeg hij hem dood? Omdat zijn werken slecht waren en die van zijn broer rechtvaardig.

1 JOHANNES 3:11-12

Daarvóór, in vers 10, staat:

Hieraan zijn de kinderen van God en de kinderen van de duivel te herkennen. Ieder die de rechtvaardigheid niet doet, is niet uit God, evenmin als hij die zijn broeder niet liefheeft.

1 JOHANNES 3:10

Johannes zegt dus dat er kinderen van God en kinderen van de duivel zijn. Vervolgens zegt hij dat Kaïn uit de boze was. Vermoedelijk is hij een van de kinderen van de duivel. En dus leert de leer van het slangenzaad dat Eva en de slang gemeenschap hadden en dat Kaïn daaruit voortkwam. Hij is het zaad van de slang. Hij en zijn nakomelingen vormen een ras van mensen, of halfmensen, die feitelijk voor de helft satan zijn. Zoals Jezus menselijk en goddelijk was, zo was Kaïn menselijk en duivels; hij was het zaad van de duivel.

Ze werken deze leer verder uit door erop te wijzen dat Jezus tegen de Joden van Zijn tijd zei:

Jullie hebben de duivel als vader.

Je kunt dus misschien zien waar dit naartoe gaat, vooral wanneer het afkomstig is van antisemitische groepen. Ze zeggen dat Jezus verklaarde dat de Joden het zaad van de slang zijn. Ze opperen dat de Joden misschien van Kaïn afstammen.

Dit alles is gebaseerd op ongeveer drie verzen uit de Schrift die door hen volkomen verkeerd worden begrepen. Eén daarvan staat in Genesis 3, waar over het zaad van de slang wordt gesproken. Vervolgens heb je 1 Johannes, waar staat dat Kaïn uit de boze was. En dan heb je Jezus, Die over de Joden zegt:

Jullie hebben de duivel als vader.

Deze drie verzen vormen samen in wezen het hele argument om het Joodse volk te beschouwen als de nakomelingen van Kaïn, die zelf het zaad van satan is. Dit wordt gebruikt als rechtvaardiging voor antisemitische houdingen.

17

Geestelijke kinderen van God en de duivel

Maar de fout is overduidelijk. Iedereen die een beetje intelligent nadenkt — en dat is niet wat deze mensen doen — kan zien dat ze een fout maken. Als Johannes zegt: „Zo kun je de kinderen van God en de kinderen van de duivel herkennen”, bedoelt hij dat iedereen die zijn naaste liefheeft een kind van God is, en dat iedereen die niet liefheeft een kind van de duivel is. Er zijn beslist mensen die niet liefhebben en die niet Joods zijn. Ze zijn zelfs onder ieder ras te vinden. Je zult er sommigen vinden die liefhebben en sommigen die niet liefhebben. Je zult dus in elk ras zowel mensen vinden die kinderen van God zijn als mensen die kinderen van de duivel zijn.

Het is duidelijk dat het bij een kind van de duivel zijn om iets geestelijks gaat en niet om iets wat met je afstamming te maken heeft. Het is net als een kind van God zijn. Wat betekent het om een kind van God te zijn? Het betekent niet dat God je door je moeder heeft verwekt. Het betekent dat je wedergeboren bent. Je hebt een geestelijke band met God. Je hebt een geestelijke verwantschap met God. Kinderen van de duivel hebben een soortgelijke geestelijke verwantschap met de duivel. Het heeft niets met hun afkomst te maken.

Zo zei Jezus ook tegen de Joden:

U bent uit uw vader de duivel, en wilt de begeerten van uw vader doen; die was een mensenmoordenaar van het begin af, en staat niet in de waarheid, want er is in hem geen waarheid. Wanneer hij de leugen spreekt, spreekt hij vanuit wat van hemzelf is, want hij is een leugenaar en de vader van de leugen.

JOHANNES 8:44

Dat was wat zij wilden doen. Ze wilden Hem doden. Het zaad van de slang is dus iedereen die het hart van de slang heeft. Het is niet iemand die biologisch van de slang afstamt, maar iedereen die een geestelijke verwantschap met satan heeft, zoals kinderen van God degenen zijn die een geestelijke verwantschap met God hebben.

18

Christus verbrijzelt de kop van de slang

Zo zien we in Genesis 3:15 deze vijandschap tussen de vrouw en de slang, en tussen het zaad van de slang en het zaad van de vrouw. Er was vijandschap tussen degenen tegen wie Jezus zei:

Jullie hebben de duivel als vader, en Jezus Zelf. Maar vervolgens staat er:

En Ik zal vijandschap teweegbrengen tussen u en de vrouw, en tussen uw nageslacht en haar Nageslacht; Dat zal u de kop vermorzelen, en u zult Het de hiel vermorzelen.

GENESIS 3:15

Met 'Dat' wordt het Nageslacht van de vrouw bedoeld: Christus. Merk op dat Hij eerst zegt dat de vijandschap tussen Christus en het zaad van de slang bestaat. Maar als het gaat om het vermorzelen van koppen, is het de slang zelf van wie de kop wordt vermorzeld, niet zijn zaad. Jezus kwam niet om mensen te vermorzelen. Hij kwam en verbrijzelde de kop van satan. En Hij zegt:

En jij zult zijn hiel verwonden.

De slang zal de Messias dus verwonden, maar niet in een vitaal orgaan. Jezus stierf zeker, maar Hij stond weer op. De verwonding is niet blijvend, maar de schade die de slang wordt toegebracht is dodelijk. De kop verbrijzelen is de manier om een slang te doden.

We lezen elders in de Schrift dat Jezus satan door Zijn dood vernietigde, en de meeste christenen geloven dat dit de eerste voorzegging daarvan was, op een enigszins cryptische manier. Maar er wordt wel gesproken over Christus, het zaad van de vrouw, Die de kop van de slang verbrijzelt. In Hebrreeën 2:14 staat dat Christus deel kreeg aan vlees en bloed — dat wil zeggen dat Hij mens werd — opdat Hij door de dood hem zou vernietigen die de macht over de dood had, namelijk de duivel. Jezus heeft door Zijn dood de duivel vernietigd, degene die de macht over de dood had.

In Kolossenzen 2:15 staat dat Jezus door Zijn dood de overheden en machten, de demonische legerscharen, openlijk te kijk zette en over hen triomfeerde aan het kruis. In het Nieuwe Testament wordt een overwinning van Christus op satan beschreven die plaatsvond door Christus' gehoorzame dood en Zijn opstanding. Dit wordt gezien als de vervulling hiervan, of op zijn minst als het begin van de vervulling ervan, want Christus vertrapt nog altijd de kop van de slang.

19

De gemeente zet Christus' overwinning voort

Christus behaalde op Golgotha een beslissende overwinning, net zoals David een beslissende overwinning op Goliath behaalde toen Goliath werd gedood. Maar de Filistijnen moesten nog steeds worden overwonnen, omdat zij zich niet overgaven. Toen de Filistijnse kampvechter viel, sloegen de Filistijnse legers op de vlucht. Het volk van Israël, het volk van David, moest hen achtervolgen en de strijd afmaken. Jezus behaalde aan het kruis de beslissende overwinning op satan, maar wij bouwen voort op Zijn overwinning. Dat doen we door eropuit te gaan en satan te vertrappen, door discipelen te maken, satans heerschappij uit te dagen, hem uit het gebied te verdrijven waarover hij vroeger heerste, en daar het Koninkrijk van God te vestigen.

Waarom zeg ik dat? Omdat Paulus dat werkelijk zei in Romeinen 16. Hij zinspeelt daar op deze passage in Genesis. In Romeinen 16:20 zei Paulus:

En de God van de vrede zal de satan spoedig onder uw voeten verpletteren. De genade van onze Heere Jezus Christus zij met u. Amen.

ROMEINEN 16:20

Onder wiens voeten? Onder de voeten van de gemeente van Rome? God zal satan binnenkort onder jullie voeten verpletteren. Het zaad van de vrouw heeft dus de kop van de slang vermorzeld of verbrijzeld, maar de slang is niet bepaald dood. Hij is ten ondergang gedoemd, maar hij kronkelt nog steeds. De inspanningen van de gemeente zijn datgene wat zijn activiteit volledig ten einde brengt in het gebied waar hij nog steeds enigszins actief is.

Psalm 47 zegt ook zoets, al wordt de duivel daar niet als zodanig genoemd. In Psalm 47:2-3 staat:

Want de HEERE, de Allerhoogste, is ontzagwekkend, een groot Koning over de hele aarde. Hij onderwerpt volken aan ons, Hij brengt natiën onder onze voeten.

PSALMEN 47:3-4

Dit is zo'n goede oude Schrifttekst die postmillennialistisch klinkt: het idee dat de volken, terwijl wij voorwaarts trekken, aan Christus onderworpen zullen worden, onder onze voeten. Dat betekent niet dat wij ons de eer en de macht zullen toe-eigenen. Het betekent dat, terwijl wij de opdracht van Christus uitvoeren, Hij de slang uiteindelijk onder onze voeten verbrijzelt door de volken die onder de macht van de slang stonden te verbrijzelen, of op zijn minst te onderwerpen.

Er is dus sprake van een langdurige vervulling hiervan, want wat Christus aan het kruis tot stand bracht, was de beslissende overwinning op satan. Maar daarna gaat het afmaken van deze strijd door, totdat satans machtsgebied, oftewel satans heerschappij over mensen overal ter wereld, is verslagen. Dat is de strijd van de gemeente. Dat is de strijd waarbij wij betrokken zijn.

20

Zwoegen bij geboorte en voedselwinning

Genesis 3:16:

Tegen de vrouw zei Hij: Ik zal uw moeite in uw zwangerschap zeer groot maken; met pijn zult u kinderen baren. Naar uw man zal uw begeerte uitgaan, maar hij zal over u heersen.

GENESIS 3:16

Ook Adam kreeg in vers 17 te maken met meer pijn of meer verdriet bij zijn bezigheden. Ik zal het over vers 16 hebben, maar ik wil dit hier ook bij betrekken.

En tegen Adam zei Hij: Omdat u geluisterd hebt naar de stem van uw vrouw en van die boom gegeten hebt waarvan Ik u geboden had: U mag daarvan niet eten, is de aardbodem omwille van u vervloekt; met zwoegen zult u daarvan eten, al de dagen van uw leven;

GENESIS 3:17

Het woord 'zwoegen' in vers 17 en het woord 'moeite' in vers 16 zijn hetzelfde Hebreeuwse woord, of komen op zijn minst uit dezelfde stam. In beide gevallen wordt datgene wat de man en de vrouw toch al zouden doen moeilijker. Het zal verdrietiger, moeizamer en moeilijker worden.

De vrouw was al bestemd om kinderen te krijgen. Daarvoor was zij gemaakt. God maakte Adam en Eva en zei:

En God zegende hen en God zei tegen hen: Wees vruchtbaar, word talrijk, vervul de aarde en onderwerp haar, en heers over de vissen van de zee, over de vogels in de lucht en over al de dieren die over de aarde kruipen!

GENESIS 1:28

Degenen die zeggen dat seks de oorspronkelijke zonde was — en sommige vreemde christenen hebben zulke dingen gezegd — beseffen niet dat God Degene is Die Adam en Eva gebod seks te hebben. Hij gebod hun kinderen te krijgen. Hij liet hen zich niet voortplanten door mitose. Ze moesten seksuele omgang hebben om kinderen te krijgen. Dat was geboden.

Dat is goed. Hoewel de opdracht niet veranderd is en ze nog steeds vruchtbaar moeten zijn, zich moeten vermenigvuldigen en de aarde moeten vervullen, zal het voor haar moeilijker worden. Haar bestemming is kinderen te baren. Dat zou altijd al zo zijn, maar nu zal het moeilijker worden en zal de bevalling meer inspanning vergen. Ik weet niet precies hoe gemakkelijk vrouwen kinderen ter wereld zouden hebben gebracht als de zondeval niet had plaatsgevonden. Maar we weten wel dat ze het daar nu moeilijk mee hebben, en dit is de reden.

De man, die natuurlijk voedsel zou blijven verbouwen, zou nu merken dat dit moeilijker werd. Waarom? Omdat hij niet meer in een hof zal zijn. Hij zal buiten in de grond moeten zwoegen. Hij zal de aarde moeten bewerken. Hij zal op het veld moeten werken, niet in de hof, en hij zal doornen en distels tegenkomen. In vers 19 staat:

In het zweet van uw gezicht zult u brood eten, totdat u tot de aardbodem terugkeert, omdat u daaruit genomen bent; want stof bent u en u zult tot stof terugkeren.

GENESIS 3:19

Vers 18 spreekt ook over de doornen en de distels:

doorns en distels zal hij voor u laten opkomen en u zult het gewas van het veld eten.

GENESIS 3:18

21

Verloren heerschappij en moeizame vrucht

Merk op dat het nu over landbouw gaat. Adam was oorspronkelijk niet gemaakt om landbouw te bedrijven. Hij was gemaakt om zich met tuinbouw bezig te houden. Hij was daar om de hof te bewerken, de hof te onderhouden, enzovoort, maar niet om landbouw te moeten bedrijven. God zou het voedsel voortbrengen. De mens hoefde het alleen maar te oogsten, te plukken en op te eten, en ervoor te zorgen dat de planten niet te veel woekerden. Maar nu zal hij zijn eigen voedsel uit de grond voortbrengen, en de grond zal hem niet welgezind zijn. De grond zal zich verzetten. De natuur zal niet meer aan de kant van de mens staan.

Toen de mens gemaakt werd, kreeg hij heerschappij over alle dingen. Maar nu heeft hij zelfs de heerschappij over zichzelf verloren. Hij is een slaaf van de zonde geworden, en de heerschappij over de aarde lijkt niet langer volledig in zijn handen te zijn. Hebreeën 2 zegt:

alle dingen hebt U onder zijn voeten onderworpen. Want bij het onderwerpen van alle dingen aan Hem heeft Hij niets uitgezonderd wat Hem niet onderworpen is. Nu zien wij echter nog niet dat Hem alle dingen onderworpen zijn,

HEBREEËN 2:8

Het punt is dat er nu moeite verbonden is aan gewone dingen: het voortbrengen van voedsel en het voortbrengen van kinderen. Interessant genoeg zijn dit allebei activiteiten waarbij vrucht wordt voortgebracht: de vrucht van de moederschoot en de vrucht van de grond. God is altijd geïnteresseerd geweest in vrucht. Eerst zei Hij tegen de mensen:

Krijg veel kinderen en word talrijk.

In de rest van de Schrift is vrucht dragen voortdurend een beeld voor wat God bij Zijn volk wil zien. Hij zoekt vrucht.

De vrouw moet vrucht uit haar moederschoot voortbrengen, maar dat zal moeilijker worden. De man moet vrucht uit de grond voortbrengen, en ook dat zal voor hem moeilijker worden. De natuur zal hem minder welgezind zijn, omdat de natuur nu gevallen is. Deze gevallen toestand betekent dat de natuur vijandig tegenover de mens staat, en de mens moet haar nog steeds beheersen. Het blijft de verantwoordelijkheid van de mens om er heerschappij over te voeren, maar de natuur zal zich heviger verzetten dan voorheen.

22

De schepping wacht op bevrijding

Maar niet voor altijd. Paulus spreekt hierover in Romeinen 8, en we zien dat Paulus een verandering in deze situatie verwacht wanneer Jezus terugkomt. Paulus zei in Romeinen 8:18:

Want ik ben ervan overtuigd dat het lijden van de tegenwoordige tijd niet opweegt tegen de heerlijkheid die aan ons geopenbaard zal worden.

ROMEINEN 8:18

We zijn nu kinderen van God, maar dat is nog niet geopenbaard. Het zal bij de opstanding geopenbaard worden, wanneer we verheerlijkt worden. We zullen aan de wereld geopenbaard worden als Gods kinderen. Op dit moment zijn we kinderen van God. Dat staat in 1 Johannes 3:

Geliefden, nu zijn wij kinderen van God, en het is nog niet geopenbaard wat wij zullen zijn. Maar wij weten dat, als Hij geopenbaard zal worden, wij Hem gelijk zullen zijn; want wij zullen Hem zien zoals Hij is. En ieder die deze hoop op Hem heeft, reinigt zich, zoals Hij rein is.

1 JOHANNES 3:2-3

Dat is 1 Johannes 3:2 en 3.

Paulus zegt dat we uitzien naar de openbaarwording van de zonen van God, omdat wij dan met Christus verheerlijkt worden, wanneer Hij terugkomt. Maar de hele schepping ziet ook reikhalzend uit naar die dag. Waarom? Wat kan het de schepping schelen? Hij zegt dat dit komt doordat de schepping aan vruchteloosheid onderworpen is, niet uit eigen wil, maar vanwege hem die haar daaraan onderworpen heeft. Hier wordt God of Adam bedoeld als degene die de schepping vanwege de zonde van de mens aan vruchteloosheid heeft onderworpen, maar niet zonder hoop.

Er werd hoop gegeven, en die hoop is dit: de schepping zelf, zegt vers 21, zal ook bevrijd worden uit de slavernij van het verderf. Op dit moment bevindt de schepping zich in de slavernij van het verderf. De extreme uitwerking van de tweede hoofdwet van de thermodynamica is dat dingen vergaan en corroderen, enzovoort. Dat is wat verderf betekent. De natuur zelf is aan die wetten onderworpen. Ze is onderworpen aan dit verderfveroorzakende beginsel.

Maar dat zal niet altijd zo blijven, net zoals wij niet altijd aan de tweede hoofdwet van de thermodynamica onderworpen zullen zijn. We zullen niet altijd ouder worden, enzovoort. De tijd zal komen dat we niet ouder worden, niet sterven en niet ziek worden. Evenzo zal ook de schepping van deze wetten bevrijd worden. Hij zegt:

in de hoop dat ook de schepping zelf zal bevrijd worden van de slavernij van het verderf om te komen tot de vrijheid van de heerlijkheid van de kinderen van God. Want wij weten dat heel de schepping gezamenlijk zucht en gezamenlijk in barensnood verkeert tot nu toe.

ROMEINEN 8:21-22

Ongetwijfeld is elke vulkaan die uitbarst, elke tsunami, elke orkaan die het ecosysteem ontwricht, een voorbeeld van wat Paulus bedoelt met het zuchten van de schepping. De schepping ziet ernaar uit verlost te worden van deze ongunstige omstandigheden, die over haar gekomen zijn doordat haar heer, Adam, gefaald heeft. Wanneer iemand de leiding heeft over andere mensen of over een gebied, en die persoon slecht wordt, heeft dat gevolgen voor het hele gebied. De hele schepping heeft geleden omdat de heer over de schepping, Adam, zondigde. Een heel gezin kan kapotgemaakt worden door de verslavingen van de vader, of door zijn slechte keuzes, of wat dan ook. Het is niet

eerlijk, maar zo gaan de dingen nu eenmaal. Als je iemand de leiding geeft, wordt het lot van degenen die onder hem staan in zeer sterke mate bepaald door zijn keuzes. Daarom hebben we dus met dorens en distels te maken.

23

De oorsprong van dorens en distels

Ik wil hier misschien nog dit aan toevoegen. Sommige mensen zeggen: “Heeft God nieuwe planten gemaakt, dorens en distels die er daarvoor niet waren?” God heeft na de zesde dag niets meer geschapen. Schiep Hij op dit moment dan gewoon nog een paar soorten? Of zijn de dorens en distels die tegenwoordig de landbouw van mensen hinderen misschien mutaties van planten die ooit nuttig waren? Maar door de zondeval ontstonden er schadelijke mutaties, en nu hebben we onkruid en dergelijke. Dat is een mogelijkheid.

Iemand opperde tegenover mij iets waar ik nog nooit eerder aan had gedacht. Nog niet zo lang geleden hoorde ik het voor het eerst. Die persoon zei: “Misschien was de hof van Eden de enige plek op de planeet waar geen dorens en distels waren.” Het was de plaats die God voor de mens had gemaakt om in te wonen. Buiten het thuis dat God voor de mens had gemaakt, waren er misschien dorens en distels en ongunstige omstandigheden waarmee de mens nooit in aanraking had moeten komen. Dan zei God dus: “Nu zul je buiten de hof moeten zijn. Nu ga je daarbuiten het land bewerken, en zul je met dorens en distels te maken krijgen.” Ik weet het niet. Ik weet het echt niet.

Maar waarschijnlijk kunnen we dit het beste zo begrijpen, dat bepaalde planten die God eerder had gemaakt nu zouden muteren. En dat geldt waarschijnlijk ook voor bepaalde dieren. We weten wel dat mutaties tegenwoordig meestal monsters voortbrengen. Mutaties komen voor. Met een “monster” bedoel ik niet een Frankenstein. Ik heb het niet over enge monsters uit horrorfilms. Een monster is een misvorming, een mutatie die onder het normale niveau ligt. Mutaties zijn bijna altijd destructief. Het is mogelijk dat sommige insecten mutaties zijn van iets beters wat hun voorouders ooit waren vóór de zondeval. Muggen bijvoorbeeld, tenzij die gewoon rechtstreeks uit de put van de hel komen. Misschien werd de bodemloze put geopend

en kwamen daar zwermen huisvliegen, muggen, knutten en dergelijke uit. Of deze schepselen hadden ooit een nuttiger functie en werden als gevolg van de zondeval de akelige dingen die ze nu zijn.

Er moet nog meer gezegd worden over de gevolgen van de vloek. Wat Hij tegen de vrouw zei, vraagt om veel meer uitleg. Want wat Hij tegen de vrouw zei, strookt duidelijk niet met veel moderne denkbeelden en is voor een deel ook gewoon moeilijk te begrijpen. Wat betekent het:

Tegen de vrouw zei Hij: Ik zal uw moeite in uw zwangerschap zeer groot maken; met pijn zult u kinderen baren. Naar uw man zal uw begeerte uitgaan, maar hij zal over u heersen.

GENESIS 3:16

We zullen hierop terugkomen, dit nader bekijken en hoofdstuk 3 afronden. En waarschijnlijk zullen we hoofdstuk 4 ook helemaal behandelen.

Om verder te lezen

Alle bijbelteksten die in deze lezing aan bod komen, in de volgorde waarin ze gebruikt zijn.

- Genesis 3:7
- Genesis 2:25
- Genesis 3:8
- Genesis 4:9
- Genesis 3:10
- Genesis 3:11
- Genesis 3:12
- Psalmen 103:14
- Genesis 3:9-11
- Genesis 3:13
- Openbaring 12:9
- Genesis 3:1
- 1 Johannes 1:9
- Genesis 3:21

- Johannes 1:29
- Genesis 3:14
- Genesis 3:15
- Markus 9:42
- Johannes 8:44
- 1 Johannes 3:11-12
- 1 Johannes 3:10
- Romeinen 16:20
- Psalmen 47:3-4
- Genesis 3:16
- Genesis 3:17
- Genesis 1:28
- Genesis 3:19
- Genesis 3:18
- Hebrreeën 2:8
- Romeinen 8:18
- 1 Johannes 3:2-3
- Romeinen 8:21-22

Lezing © Steve Gregg / The Narrow Path. Nederlandse vertaling © 2026 Vers voor Vers. De bijbeltekst in deze uitgave is ontleend aan de Bijbel in de Herziene Statenvertaling, © 2010/2016 Stichting HSV.